

Передбачено впровадити нові організаційні форми вирошува-
ння, випробування і оцінки бугайів на основі створення в областя
спеціалізованих комплексів.

Перший такий комплекс створено в дослідному господарстві
Науково-дослідного інституту землеробства нечорноземної зони
УРСР. Здійснюється будівництво таких комплексів у Волинській
і Сумській областях.

Паралельно створюється і мережа елеверів, у яких вирошуватимуть
ремонтне поголів'я до 12-місячного віку. В Дніпропетровській,
Закарпатській, Київській, Кіровоградській, Львівській, Одеській,
Тернопільській та інших областях уже створено такі елевери.
В 10 елеверах вирошують 440 бугайів з кращих племінних
господарств.

Передбачено створити комплекси республіканського значення
по вирошуванню, випробуванню і оцінці плідників червоної степової,
сіментальської та чорно-рябої порід. Перший такий комплекс
буде створено по сіментальській породі на базі Корсунь-Шевченківської
держплемстанції Черкаської області.

На комплекси обласного значення передбачено відбирати племінних
бугайів від високопродуктивних корів, концентрувати їх
одному місці і цілеспрямовано вирошувати, оцінювати за фенотипом,
нагромадити можливу кількість сперми від бугайів-плішувачів і в
 дальшому правильно використовувати її відповідно до перспективних
планів селекційно-племінної роботи із стадом великої рогатої худоби.

Крім того, необхідно вирішити питання вирошування дочок
від плідників, що перевіряються в оптимальних умовах, оскільки
цим визначається рівень достовірності оцінки плідників. Для цього
заплановано ширше використовувати можливості дослідно-
станцій, молочних комплексів при створенні в них контрольних
корівників і впровадження прогресивної технології годівлі та утримання
тварин з двократним машинним доїнням.

Необхідно впровадити заходи для підвищення інтенсивності
користання плідників-плішувачів, щоб одержати від них максимально
кількість потомства. Можливості для цього створюють
Так, Науково-технічна рада Міністерства сільського господарства
СРСР рекомендувала розбавляти сперму плідників до концентрації
не менше 10 млн. сперміїв у дозі замість передбачених діючими
інструкціями не менше 25 млн. сперміїв. Крім того, навантаження
корів і телиць на одного плішувача можна підвищити за рахунок
скорочення кратності осіменіння маточного поголів'я.

Впровадження нових організаційних форм вирошування, певні
вірки і оцінки бугайів-плідників за якістю потомства дасть зможу
перебудувати селекційно-племінну роботу відповідно до сучасних
вимог.

ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ЧЕРВОНОЇ ХУДОБИ ЗАХІДНИХ ОБЛАСТЕЙ УКРАЇНИ

Л. Л. ЯКИМЧУК, кандидат сільськогосподарських наук

Науково-дослідний інститут землеробства
і тваринництва західних районів УРСР

В. М. АВДЕЄВА, кандидат сільськогосподарських наук

Волинська обласна державна сільськогосподарська
дослідна станція

Червону худобу в західних областях України розводять здавна
і вона добре пристосована до місцевих умов. Формувалася вона
протягом багатьох років за допомогою схрещування місцевої худоби
з бугаями ангельської і датської порід.

✓ Тепер червону худобу розводять в господарствах Волинської (28%) і Тернопільської (22%) областей. Селекційно-племінну роботу з цією худобою ведуть два племінних заводи, дев'ять племінних ферм, державні племінні станції.

Районована вона у семи районах Волинської і чотирьох Тернопільської областей. /

Рівень продуктивності корів у колгоспах і радгоспах порівняно невисокий, проте наявність високопродуктивних стад і окремих тварин свідчать про великі потенціальні можливості цієї худоби.

Високою молочною продуктивністю в усіх вікові періоди характеризуються корови ведучих племзаводів «Олицький» і «Шлях Леніна» Волинської області, де добре організовано роздювання первісток.

За даними бонітування 1976 р., середній надій корів племзаводу «Олицький» за I лактацію становить 3484, за II — 3730 і за III — 4218 кг. Від високопродуктивних повновікових корів одержують по 6000—6500 кг молока. В цьому ж господарстві корова рекордистка Виражка 4575 за I лактацію дала 5430 кг молока жирністю 3,67%, а за III — 11681 кг жирністю 3,8%. Виражка 4575 є внучкою родоначальниці високопродуктивної родини Влаги 8374, надій якої за VI лактацію становив 5326 кг. Цінною властивістю цієї родини є поєднання високих надоїв з високим вмістом жиру. Так, від дочки родоначальниці корови Вати 2757 за II лактацію одержано 4263 кг молока жирністю 3,86%, а за III — 4660 кг жирністю 3,94%. Продуктивність Тачанки 2280, Троянді 2565, Травки 722, Орбіти 9091 перевищує 8000 кг молока.

У племінних господарствах і племзаводах «Олицький» та «Шлях Леніна» апробовано 20 родин і створюються нові, до складу яких входить велика кількість високопродуктивних тварин.

Найбільш численна родина Травки 722 (понад 30 голів маточного поголів'я). Від 15 корів цієї родини одержано в середньому по 6239—7000 кг молока жирністю 3,99—4,05%.

Корови з високим вмістом жиру в молоці є в багатьох господарствах, що свідчить про великі можливості відбору і підбору й про дальнє уドосконалення худоби за цією важливою господарською корисною ознакою.

Серед записаних у ДПК 1623 корів 500 мали жирність молока 4,0% і більше, 150—4,2% і вище. Рекордистка по жирномолочності корова Вода 98 за II лактацію дала 4620 кг молока з вмістом жиру 4,50%. За сім лактацій середня жирність молока цієї корови становила 4,30%. Від корови Дерези 2573 за 305 днів III лактації надіено 5050 кг молока при 4,31% жиру, а від Оки 22 за IV лактацію — 4594 кг при 4,38% жиру.

Цінними властивостями червоної худоби західних областей України є здатність поєднувати високі надії з високою жирномолочністю. Так, від 25 корів з родини Травки («Олицький» племзавод) за 84 лактації одержано в середньому по 4922 кг молока з вмістом жиру 4,0%, а від 10 корів родини Елги за 47 лактацій — 470 кг, помісні — 450 кг. Окремі корови важать 600—613 кг. Так 4113 кг жирністю 3,94%, вісім корів цієї родини за кращі лактації дали в середньому 5255 кг молока жирністю 3,91%.

Середня продуктивність 12 корів родини Веселої 500 з колгоспом-з коливанням від 450 до 590 кг. Високопродуктивні корови мають ного племзаводу «Шлях Леніна» за 63 лактації становила 3287 кг живу масу від 460 до 600 кг. молока жирністю 3,8%, а 15 корів родини Ленти 947 за 93 лактації в середньому дали по 3199 кг молока жирністю 3,92%. В Тернопільській області 1345 корів (4,7% поголів'я) мають жирномолочність понад 4,0%. Аналіз молочної продуктивності червоної худоби ангельської — 2 і решта місцевого походження. Середній надій доби на племфермах західних областей свідчить, що від повноти матерів 57,7% бугаїв усіх порід — від 5500 кг до 6000 кг з вмістом вікових корів одержано в середньому понад 3000 кг молока.

На «Олицькому» племзаводі Волинської області в середньому від батьків — 6105—6500 кг, вміст жиру в молоці — 4,31—4,55%. від 28% корів одержано 4000—5000 кг молока, від 11—5000—8000 кг, а в колгоспі «Шлях Леніна» 48% поголів'я корів мають групу Тайного 1470. На провідних племзаводах і племфермах пронадії від 3000 до 4000 кг, 17% — понад 4000 кг.

У стаді племінної ферми колгоспу ім. Котовського Збаразько-Люта 62 ВЛКП-92, Вала 31 ВЛКП-120, го району Тернопільської області налічується близько 9,0% корів з надієм за лактацію понад 4000 кг.

Продуктивність окремих корів, записаних у I і II томах ДПК, значно вища, ніж по окремих господарствах (див. таблицю).

Крім того, цінною властивістю цієї худоби є поєднання довго-4596 і Рубіна 5087, які одержані від матерів червоної польської ліття з високою продуктивністю. Так, рекордистка за прижиттєпороди з високою молочною продуктивністю.

Вою продуктивністю Тачанка 2280 з племзаводу «Олицький» за 10 лактацій дала 54 193 кг молока жирністю 4,0%. Високу прижиттєву продуктивність мала Троянда 2565, від якої за дев'ять лактацій одержано 53 998 кг молока жирністю 3,98%, від Щуки 2150 за дев'ять лактацій — відповідно 50 588 кг і 4,04%.

При задовільній годівлі ця худоба характеризується добрими відгодівельними і м'ясними якостями, а також високими середньодобовими приростами протягом всього періоду росту тварин.

На племінних заводах середньодобові приrostи становлять 650—700 г і більше. В дослідах, проведених на Волинській і Тернопільській сільськогосподарських дослідних станціях, середньодобові приrostи бичків до 17-місячного віку становили 600—809 г, забійний вихід — 54—55%.

Жива маса корів на племінних фермах у середньому дорівнює 461 кг. Чистопородні корови, записані в II том ДПК, важать від 600—613 кг. Так 4113 кг жирністю 3,94%, вісім корів цієї родини за кращі лактації — 807—608 кг. Середня жива маса корів племзаводів — 470 кг

На державних племстанціях Волинської і Тернопільської областей в даний час налічується 80 бугаїв-плідників червоних порід, в тому числі червоної датської — 10 голів, бурої латвійської — 21, лочність понад 4,0%. Аналіз молочної продуктивності червоної худоби ангельської — 2 і решта місцевого походження. Середній надій доби на племфермах західних областей свідчить, що від повноти матерів 57,7% бугаїв усіх порід — від 5500 кг до 6000 кг з вмістом жиру від 4,0 до 4,40%. Середній надій за найвищу лактацію матерів — 6105—6500 кг, вміст жиру в молоці — 4,31—4,55%.

На «Шлях Леніна» племзаводі Волинської області в середньому від батьків — 6105—6500 кг, вміст жиру в молоці — 4,31—4,55%. від 28% корів одержано 4000—5000 кг молока, від 11—5000—8000 кг, а в колгоспі «Шлях Леніна» 48% поголів'я корів мають групу Тайного 1470. На провідних племзаводах і племфермах пронадії від 3000 до 4000 кг, 17% — понад 4000 кг.

Найбільш поширені бугаї лінії Хоягера 2168 і спорідненої 3991. На створенні лінії Кортика 7006 ВЛКП-7, Савідиться робота над створенням лінії Кортика 7006 ВЛКП-7, Сав

гаїв-плідників спорідненої групи Кортика 7006, з них 21 син та 111 внуків через його синів Руслана 2503 і Атлета 3991.

Лінія Салюта 62 створюватиметься через його синів Ревінія 134 гравів, які одержані від матерів червоної польської ліття з високою продуктивністю.

Продовжувачами лінії Кортика 7006 є його сини Розлив 5134 і Малий 4749; лінії Вала 31 — Капкан 5634.

При створенні лінії ставиться завдання закріпити і розвивати в майбутньому на більшому масиві цієї худоби високомолочність і жирномолочність.

Оцінка бугаїв-плідників за продуктивністю їх дочок проводиться в ряді господарств Волинської і Тернопільської областей. В дальнішому племінну роботу з цією худобою передбачено зести в напрямі створення власної структури та використання бугаїв червоної датської породи для поліпшення племінних і продуктивних якостей місцевої червоної худоби.

25388

Продуктивність червоної худоби

Лактації	Волинська область			Тернопільська область				
	голови	середній надій за 305 днів лактації, кг	вміст жиру, %	кількість молочного жиру, кг	голови	середній надій за 305 днів лактації, кг	вміст жиру, %	кількість молочного жиру, кг
I	118	3131	3,89	122	114	2956	3,76	111
II	103	3684	3,86	142	95	3498	3,84	134
III і старше	541	3758	3,87	144	263	3317	3,79	1252 501

Бугай постійно оцінюватимуть за якістю потомків з нагромадженим сперми для дальшого використання. З метою закріплення пінних продуктивних якостей батьків на племзаводах і в племінних господарствах планується застосовувати помрій, а в окремих випадках тісний інбридинг.

Матеріали імуногенетичних і біологічних досліджень, результати аналізу генеалогії, вивчення продуктивності, а також екстер'єру, конституціональної особливості свідчать про значну генетичну мінливість маїву червоної худоби західних областей України, що вказує на високі потенціальні можливості підвищення молочності корів. Наявність запасу генетичної мінливості створює реальні передумови для влошконалення цього масиву шляхом розведення в «собі».

При необхідності поліпшення окремих ознак доцільно використовувати насамперед племінний матеріал червоної латської породи, що і даст змогу зберегти певну генетичну цінність всього масиву худоби без суттєвої ломки її типу.

ПОВТОРЮВАНІСТЬ І ПОЕДНУВАНІСТЬ ПРОДУКТИВНИХ ОЗНАК ВЕЛИКОЇ РОГАТОЇ ХУДОБИ ЗАЛЕЖНО ВІД ТИПУ ПІДБОРУ

В. І. ВЛАСОВ, кандидат сільськогосподарських наук

Український науково-дослідний інститут тваринництва степових районів ім. М. Ф. Іванова «Асканія-Нова»

Для селекціонера важливе значення мають такі константи популяційної генетики, як повторюваність продуктивних ознак і кореляція між ними. Перша дає змогу прогнозувати можливість підвищення продуктивності групи тварин за даними попередніх вимірювань ознак, а друга визначає можливості відбору за однією з ознак без погрішенні інших. Дослідженнями установлено, що ці величини перебувають в певній залежності від спадкової зумовленості ознак (С. О. Рузький, 1961; М. О. Плюхінський, 1964; В. І. Власов, 1968), породи (С. Г. Давидов, 1936; І. Рендель і співавтори, 1957), рівня годівлі (М. П. Чирвінський, 1909; А. А. Малигнов, 1925; В. І. Власов, 1968, 1973) та інших причин. Шодо оцінки величин повторюваності та поєднуваності ознак залежно від типу підбору мало даних.

Для з'ясування цього ми використали базатарічні дані (1950—1971) зоотехнічного і племінного обліку племзаводів «Червоний величень», симентальської та «Диктатура» червоної степової пород. На основі генеалогічного аналізу видили дві групи тварин: інбредні — в ступені IV—IV і близче, аутbredні — при відсутності загального предка в шести поколіннях родоводу. Всі матеріали опрашували на ЕОМ «Промінь» за програмою, розробленою згідно з алгоритмами М. О. Плюхінського (1970).

Повторюваність молочної продуктивності між суміжними лак-надою і жирномолочності вищі таїями (I—I, II—III і т. д.) корів обох племзаводів практично в стаді симентальської худоби,

не залежала від типу підбору (табл. 1). А при порівнянні продуктивності за віддалені лактації (I—IV, II—IV і т. д.) відмінна чітко виражена перевага за повторюваністю надою

в аутbredних тварин. У племзаводі «Диктатура» продуктивності за віддалені лактації рівна суміжні лактації одної кови в обох групах, а за віддалені лактації вища в аутbredних корів.

Таким чином, в обох завод-

ських стадах відмінна подібність за перевагами сталості надою інbredних тварин над аутbredними і відмінність за стайлістю жирномолочності. Зуважено це, мабуть, тим, що в племзаводі «Червоний величень» племінна робота спрямована на закріплення високої продуктивності за допомогою інбрідингу на плідників, що походять від матерів з рекордними надоями і високою жирномолочністю (понад 4%).

У племзаводі «Диктатура» підбір провадився в основному лише з урахуванням величини надоя.

Загальним для обох заводських стад є те, що чим даліші порівновані лактації, тим повторюваність надою і жирномолочності нижчі. При цьому в племзаводі «Диктатура» ступінь зменшення повторювано-

такій значно вищий в аутbredних корів.

В пілому повторюваність

1. Повторюваність молочної продуктивності та жирномолочності залежно від типу підбору

Племзаводи	Тип підбору	Молочна продуктивність											
		I—I	II—III	III—IV	IV—V	IV—VI	II—IV	II—V	II—VI	III—V	III—VI	IV—VI	I—VI
«Червоний величень»	веле-Аутбридинг	0,656	0,659	0,587	0,500	0,593	0,539	0,407	0,320	0,402	0,243	0,359	0,485
«Диктатура»	Інбридинг	0,644	0,653	0,607	0,530	0,571	0,628	0,355	0,365	0,405	0,370	0,561	0,594
	Аутбридинг	0,477	0,576	0,524	0,584	0,511	0,297	0,240	0,209	0,435	0,375	0,347	0,428
	Інбридинг	0,531	0,618	0,600	0,403	0,403	0,408	0,122	0,238	0,311	0,282	0,430	0,350
<i>Жирномолочність</i>													
«Червоний величень»	веле-Аутбридинг	0,622	0,568	0,649	0,647	0,563	0,567	0,454	0,468	0,594	0,498	0,638	0,560
«Диктатура»	Інбридинг	0,651	0,606	0,639	0,798	0,828	0,515	0,618	0,680	0,714	0,730	0,760	0,609
	Аутбридинг	0,579	0,548	0,548	0,547	0,353	0,495	0,458	0,398	0,513	0,362	0,390	0,532
	Інбридинг	0,497	0,542	0,586	0,482	0,403	0,405	0,497	0,418	0,544	0,487	0,503	0,508